

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi laki evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta. Lailla kumottaisiin evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta annettu laki. Kumottavaksi ehdotetaan myös evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista annettu laki, jonka tilalle ehdotetaan säädettäväksi uusi saman niminen laki. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kirkkolakia sekä evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettua lakia.

Evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta ehdotetun lain mukainen kirkon työmarkkinalaitos toimisi evankelis-luterilaisen kirkon, seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana työmarkkina-asioissa sekä neuvottelisi ja sopisi evankelis-luterilaisen kirkon sekä sen seurakuntien ja seurakuntayhtymien puolesta niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen

ehdoista. Työmarkkinalaitoksen päätösvaltaa käyttäisi sen valtuuskunta, jossa olisi 11 kirkolliskokouksen neljäksi vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä ja yhtä monta henkilökohontaista varajäsentä. Laki sisältäisi säännökset valtuuskunnan jäsenten kelpoisuudesta, heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, valtuuskunnan päätöksenteon delegoinnista, valtuuskunnan työjärjestyksestä sekä työmarkkinalaitoksen toimistosta.

Evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta ehdotetun lain seurannaisvaikutuksena ehdotetaan terminologisia muutoksia kirkkolakiin sekä evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettuun lakiin, joissa on maininta kirkon sopimusvaltuuskunnasta.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	4
2.1. Tavoitteet	4
2.2. Keskeiset ehdotukset	4
Kirkon työmarkkinalaitoksen asema, tehtävät ja toimitukset.....	4
Toimitukset	4
Muutoksenhaku	5
Muut säännökset.....	5
3. Suhde muuhun lainsäädäntöön	6
4. Esityksen vaikutukset	6
5. Asian valmistelu	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1. Lakiehdotusten perustelut	7
1.1. Laki evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta.....	7
1.2. Kirkkolaki	8
20 luku. Kirkolliskokous.....	8
22 luku. Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon työmarkkinalaitos....	9
1.3. Laki evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista.....	9
1.4. Laki evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista	9
2. Voimaantulo	9
LAKIEHDOTUKSET	10
evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta	10
kirkkolain muuttamisesta	11
evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista.....	12
evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain muuttamisesta.....	13
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
kirkkolain muuttamisesta	15
evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksesta	16
evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain muuttamisesta.....	17

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Evankelis-luterilaisen kirkon sopimusallalla on keskitetty sopimusjärjestelmä. Virka- ja työehtosopimukset neuvottelee ja päättää kirkon työnantajien puolesta lakisääteisen toimivallan nojalla kirkon keskushallinnon erityisesti sitä varten organisoitu viranomaisen, kirkon sopimusvaltuuskunta.

Evankelis-luterilaisen kirkon virka- ja työehtosopimusjärjestelmästä on säädetty kirkkolaissa (1054/1993), evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetussa laissa (968/1974) ja evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista annetussa laissa (969/1974). Lisäksi on annettu erillinen laki evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta (970/1974).

Evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan tehtävänä on evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan, seurakuntainliiton sekä muun seurakuntain yhtymän puolesta neuvotella ja sopia niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetussa laissa ja evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista annetussa laissa säädettyssä järjestyksessä sekä suorittaa muut lain mukaan sopimusvaltuuskunnalle kuuluvat tehtävät.

Sopimusvaltuuskunta voi myös oikeuttaa kirkon muun viranomaisen, seurakunnan ja seurakuntien yhteenliittymän omasta puolestaan tekemään virkaehtosopimuksen sopimusvaltuuskunnan määräämissä rajoissa. Sopimusvaltuuskunta voi antaa suosituksia asioista, joista ei voida sopia virkaehtosopimuksin.

Kirkon sopimusvaltuuskunnassa on 11 kirkolliskokouksen nelivuotiskaudeksi nimittämää jäsentä. Kullakin jäsenellä on kaksi henkilökohtaista varajäsentä. Jäsenten ja varajäsenten määräämisen suorittavat ne kirkolliskokouksen edustajat, joiden palvelussuhteen ehtoja kirkon virkaehtosopimus ei koske. Jäsenet ja varajäsenet on valittava siten, että palvelussuhteen ehtojen tuntemus sekä

eri tyyppisten seurakuntien ja maan eri osien edustus tulevat huomioon otetuiksi. Kirkolliskokouksessa vakiintuneen käytännön mukaan kustakin kahdeksasta hiippakunnasta on valittu jäsen ja kaksi varajäsentä. Sen lisäksi on jäseniksi valittu valtion palvelussuhdeasioita, kuntien palvelussuhdeasioita ja pienten seurakuntien erityiskysymyksiä tunteva jäsen ja kullekin heistä kaksi varajäsentä.

Kirkkohallituksen määräämällä henkilöllä sekä piispainkokouksen määräämällä piispalla on oikeus olla saapuvilla sopimusvaltuuskunnan ja sen jaostojen kokouksessa sekä siellä ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen.

Kirkolliskokous hyväksyy sopimusvaltuuskunnan ohjesäännön. Nykyisen ohjesäännön mukaan sopimusvaltuuskunta antaa vuosittain kirkolliskokoukselle kertomuksen toiminnastaan.

Sopimusvaltuuskunnan asioiden valmistelu ja sen päätösten toimeenpanoa varten on kirkkohallituksessa valtuuskunnan toimisto tarpeellisine henkilökuntineen. Sopimusvaltuuskunnan toimisto muodostettiin kirkkohallituksen vuoden 1994 organisaatiouudistuksessa yhdeksi kirkkohallituksen osastoksi (henkilöstöosasto), ja sille kuuluu myös kirkkohallituksen toimialaan kuuluvia tehtäviä. Kirkon sopimusvaltuuskunnan kustannukset katetaan kirkon keskusrahaston varoista.

Evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta annettu laki on ollut voimassa vain vähäisin muutoksin 30 vuotta. Tuolloin sopimusvaltuuskunnan järjestysmuotoa valmisteltaessa seurattiin pitkälti tuoreita kokemuksia kunta-alalta. Virka- ja työehtosopimustoiminta julkisella sektorilla, jonka osa evankelis-luterilainen kirkko on, on sittemmin vakiintunut ja samalla työmarkkinajärjestelmän puitteissa käsiteltyjen asioiden ala on erityisesti tulopoliittisten sopimusten kehityksen myötä laajentunut koskemaan henkilöstöhallinnon kysymyksiä aikaisempaa olennaisesti kattavammin. Kirkon virka- ja työehtosopimusjärjestelmässä on tarpeen seurata muulla julkisella sektorilla tapahtu-

nutta kehitystä. Kirkon työnantajaorganisaation ja sen päätöksentekuelimen asemaa ja tehtäviä koskevia säännöksiä on tarpeen saatujen kokemusten pohjalta selkeyttää.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on kehittää kirkon työnantajaorganisaatiota työmarkkinatoiminnan muutos huomioon ottaen. Kirkon työnantajaorganisaation tehtäviä ja toimintaa nykyistä paremmin kuvaava toimielimen nimitys olisi kirkon työmarkkinalaitos. Kuntalalla vastaava organisaatio on kunnallinen työmarkkinalaitos, joka vuonna 1993 korvasi kunnallisen sopimusvaltuuskunnan. Vastavasti valtiovarainministeriön henkilöstöosaston nimi on valtion työmarkkinalaitos.

Esityksen tavoitteena on keventää kirkon työnantajaorganisaation rakennetta. Kullekin jäsenelle valittaisiin vain yksi henkilökohtainen varajäsen. Käytännössä toisen varajäsenen osallistuminen kokouksiin on muodostunut harvinaiseksi poikkeukseksi.

Esityksen tavoitteena on selkeyttää päätöksentekojärjestelmää. Työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan ratkaisuvalltaa rutiininomaisissa tai nopeitempoina edunvalvontaa edellyttävissä asioissa tulisi voida uskoa valtuuskunnan osoittamissa puitteissa jaostolle tai esimerkiksi työmarkkinalaitoksen toimiston viranhaltijalle.

Kirkon sopimusvaltuuskunnasta annettu laki korvattaisiin selkeyden vuoksi kokonaan uudella lailla, koska muutokset koskisivat useita pykäläiä ja myös lain rakennetta muutettaisiin.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Kirkon työmarkkinalaitoksen asema, tehtävät ja toimielimet

Kirkon työmarkkinalaitoksesta evankelis-luterilaisen kirkon, seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana työmarkkina-asioissa otettaisiin lakiin nyt nimenomainen säännös.

Kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluisivat

lisäksi edelleen kirkon sopimusvaltuuskunnan nykyiset lakisääteiset tehtävät, joita ovat virka- ja työehtosopimusten tekeminen evankelis-luterilaisen kirkon sekä sen seurakuntien ja seurakuntayhtymien puolesta, sanottuihin sopimuksiin ja lain mukaiseen työrauhavelvoitteeseen liittyvä valvontavelvollisuus, työnsulusta päättäminen sekä suositusten antaminen henkilöstöhallintoon liittyvistä asioista, joista ei voida virkaehtosopimuksella sopia.

Kirkon työmarkkinalaitoksen asema kirkon organisaatiossa ja suhteessa seurakuntiin säilyisi samanlaisena kuin sopimusvaltuuskunnalla on nykyisin. Työmarkkinalaitos olisi kirkolliskokouksen asettama ja sille raportoitava erillinen viranomainen ja sen valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä olisi työmarkkinalaitoksen toimisto, jolle voisi kuulua kirkkohallituksen muun virasto-organisaation ja päätöksentekojärjestelmän mukaisia tehtäviä. Kirkon työmarkkinalaitoksen päätöksentekuelimenä olisi kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunta. Valtuuskunta ja sen toimisto muodostaisivat yhdessä kirkon työmarkkinalaitos -nimisen kirkon keskushallinnon viranomaisen. Työmarkkinalaitoksen taloushallinto hoidettaisiin edelleen kirkon keskusrahaston puitteissa. Toimiston henkilöstö olisi edelleen virka- tai työsuhteessa kirkkohallitukseen.

Toimielimet

Henkilöstömenot ovat noin 60 % seurakuntien käyttötalouden menoista, joten niillä on huomattava taloudellinen vaikutus. Toiminnan työvaltaisuuden vuoksi palvelussuhteen ehdoilla ja niiden asianmukaisuudella on suuri merkitys kirkon työlle. Työmarkkina-asioista päättävältä elimeltä edellytetään siten monipuolista kirkon työmarkkina-asioihin liittyvää erityisasiantuntemusta ja työnantajanjäkemystä. Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan asettamisessa tulee ottaa huomioon palvelussuhteen ehtojen tuntemus sekä eri tyyppisten seurakuntien ja maan eri osien edustus. Nykyisin kaikista hiippakunnista on kirkon sopimusvaltuuskuntaan valittu jäsen ja kaksi varajäsentä. Lisäksi on valittu kolme jäsentä erityisen asiantuntemuksen perusteella ja heistä yksi erityisesti pienten

seurakuntien olosuhteiden tuntijana. Lakiin ei ehdoteta säännöstä siitä, että kustakin hiippakunnasta tulisi valita edustaja työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan. On tarkoituksenmukaista, että tarvittava asiantuntemus voidaan harkita valintatilanteessa kulloistenkin kirkon työntajatarpeiden mukaisesti. Kun hiippakuntien lukumäärä on vuoden 2004 alusta kasvanut yhdeksään, on nykyisenkin jäsenmäärän puitteissa mahdollista haluttaessa noudattaa omaksuttua käytäntöä hiippakuntaedustuksen osalta.

Valtuuskunnan jäsenet nimettäisiin edelleen kirkolliskokouksen työjärjestyksessä määrättyllä tavalla. Työmarkkinalaitoksen luonteen vuoksi valtuuskunnan jäsenten tulisi koostua henkilöistä, joiden palvelussuhteen ehtoja kirkon virka- ja työehtosopimukset eivät koske.

Kirkkohallituksen yhteydessä olevan työmarkkinalaitoksen toimiston henkilökunta huolehtisi asioiden valmistelusta, esittelystä ja täytäntöönpanosta. Työmarkkinalaitoksen talousarvio ja tilinpäätös olisivat edelleen osa kirkon keskusrahaston talousarviota ja tilinpäätöstä. Työmarkkinalaitoksen toimiston viroista sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden ottamisesta ja erottamisesta sopimusjohtajaa lukuun ottamatta päättäisi kirkkohallitus. Erikseen määrättäisiin virkojen täyttämisyjärjestyksestä sekä siitä, minkä virkojen osalta kirkkohallitus ei voisi poiketa tarkoituksenmukaisuusperusteella työmarkkinalaitoksen esityksestä, kuten nykyisin on kirkon sopimusvaltuuskunnan osalta kirkon keskushallinnon viranhaltijoiden virkasäännössä määrätty.

Työmarkkinalaitoksen valtuuskunta päättäisi omasta työjärjestyksestään, joka korvaisi nykyisen kirkolliskokouksen ratkaistavaksi alistettavan ohjesäännön. Työjärjestys koskisi valtuuskunnan toiminnan sisäisiä järjestyjä eikä alistaminen kirkolliskokouksen ratkaistavaksi ole työmarkkinalaitoksen itsenäisen aseman vuoksi perusteltua. Ehdotus korostaa työmarkkinalaitoksen itsenäistä vastuuta sekä asemaa kirkon työmarkkinakysymyksistä vastaavana edustuksellisenä elimenä.

Kun työmarkkinalaitoksen henkilöstö edelleen olisi palvelussuhteessa kirkkohallitukseen, viranhaltijoiden johtosäännöstä päättäisi

si edelleen kirkkohallitus työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan esityksestä. Työmarkkinalaitoksen toimiston johtaja olisi myös virkasuhteessa kirkkohallitukseen ja hänen valinnastaan määrättäisiin samassa yhteydessä kuin muiden kirkkohallituksen kirkkoneuvosten valinnasta. Kirkolliskokouksen työjärjestyksessä ja kirkkohallituksen virkasäännössä määrättäisiin siitä, miten työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaa on viran täyttämiseksi kuultava.

Voimassa olevan kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetun lain mukaan kirkkohallituksen määräämällä henkilöllä sekä piispainkokouksen määräämällä piispalla on oikeus olla saapuvilla sopimusvaltuuskunnan ja sen jaostojen kokouksessa sekä siellä ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen. Tähän asiintilaan ei ehdoteta muutosta. Piispat ovat nykyisin kirkon virkaehtosopimuksen piirissä olevia viranhaltijoita ja evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 5 §:n 2 momentin nojalla tehdyn voimassa olevan virkaehtosopimuksen perusteella kirkon sopimusvaltuuskunta päättää heidän palvelussuhteensa ehtoista. Tästä huolimatta on kirkon uskon ja opin sekä hiippakuntien ja seurakuntien henkilöstöhallinnon kannalta tarpeen, että piispojen näkökulmat tulevat esille kirkon työmarkkinalaitoksen päätöksenteossa. Esteellisyys määräytyy hallintolain (434/2003) mukaisesti.

Muutoksenhaku

Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan päätöksiin ei saisi hakea muutosta. Säännös vastaisi nykyisiä sopimusvaltuuskunnan osalta annettuja säännöksiä.

Muut säännökset

Lakiin otettaisiin esteellisyttä ja virkavastuuta koskevat säännökset, jotka nykyisestä laista ovat puuttuneet. Säännökset vastaisivat sisällöltään, mitä kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan osalta on säädetty. Kirkon työmarkkinalaitoksen tietojensaanti-oikeutta koskevat säännökset vastaisivat nykyisiä sopimusvaltuuskunnasta annettuja säännöksiä.

3. Suhde muuhun lainsäädäntöön

Useissa työelämää koskevissa laeissa on viittaus evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskuntaan. Kirkon työmarkkinalaitoksesta ehdotetun lain voimaantulosäännöksessä ehdotetaan lausuttavaksi, että muussa lainsäädännössä evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta sanottu koskee vastaavasti evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitosta. Tässä yhteydessä ei tehtäisi muutoksia mainittuihin työelämää koskeviin muihin lakeihin, vaan ne toteutettaisiin siinä yhteydessä, kun niihin muutoin tehtäisiin muutoksia.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksessä on keskeisiltä osin kyse lain-

säädäntöteknisestä organisaatiomuutoksesta, joten esityksellä ei toteutuessaan olisi merkittäviä taloudellisia tai muita vaikutuksia. Esityksellä pyritään tehostamaan ja parantamaan kirkon toimintaa työmarkkina-asioissa sekä yhdenmukaistamaan kirkon työnantajaorganisaatio muun julkisen sektorin mukaiseksi.

5. Asian valmistelu

Esitys perustuu kirkolliskokouksen ehdotukseen, joka on valmisteltu kirkon sopimusvaltuuskunnassa, kirkkohallituksessa ja kirkolliskokouksen talousvaliokunnassa. Kirkolliskokouksen lakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon. Esitys on viimeistelty opetusministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta

1 §. Lakiin ehdotetaan selkeyden vuoksi otettavaksi yleissäännös kirkon työmarkkinalaitoksen tehtävästä ja toimivallasta kirkon sektorin edunvalvojana työmarkkina-asioissa. Samankaltainen säännös on kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain (254/1993) 1 §:n 1 momentissa. Kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvan tehtäväalan määrittely vastaisi muutoin voimassa olevan kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetun lain mukaista kirkon sopimusvaltuuskunnan tehtäväalaa. Kirkon työmarkkinalaitoksella olisi varsin laaja muita kuin sopimuksenvaraisia palvelussuhteen ehtoja koskeva suosituksenantovaltuus, joka koskisi ensisijaisesti asioita, jotka liittyvät työmarkkinakysymyksiin ja henkilöstöhallintoon.

2 §. Kirkon työmarkkinalaitoksen ylin päättävä elin olisi valtuuskunta. Valtuuskunnan oikeus siirtää päätösvaltaa olisi laajempi kuin kirkon sopimusvaltuuskunnalla kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetun lain mukaan. Siirtämänsä päätösvalan käyttäjästä, laajuudesta sekä noudatettavista menettelytoivoista määrättäisiin joko työmarkkinalaitoksen työjärjestyksessä tai valtuuskunnan yksittäisin valtuutuspäätöksin. Valtuutus voisi koskea muutakin kuin nykyisessä laissa tarkoitettuja virka- ja työehtosopimuksia.

Valtuuskunnan jäsenmäärä ehdotetaan pidettäväksi ennallaan eli yhtenätoista siitä huolimatta, että hiippakuntien lukumäärä nousi kahdeksasta yhdeksään Espoon hiippakunnan perustamisen jälkeen vuoden 2004 alusta. Voimassa olevassa laissa kirkon sopimusvaltuuskunnasta ei ole säädetty, että kullakin hiippakunnalla tulisi olla edustaja sopimusvaltuuskunnassa. Vakiintuneesti kirkolliskokous on kuitenkin valinnut sopimusvaltuuskuntaan jäsenet siten, että jäseniä on kaikista hiippakunnista. Hiippakunnista valittujen jäsenten lisäksi on sopimusvaltuuskuntaan valittu valtion ja kunnan virka- ja työ-

suhdeasioiden asiantuntijat sekä erityisesti pienten seurakuntien erityiskysymysten asiantuntija.

Kahden henkilökohtaisen varajäsenen valitsemisen asemesta ehdotetaan valittavaksi vain yksi henkilökohtainen varajäsen. Käytännössä toisen varajäsenen kutsuminen kokoukseen on tullut hyvin harvoin kysymykseen. Varsinaisen jäsenen ja ensimmäisen varajäsenen esteestä tulee tietoa niin vähän aikaa ennen kokousajankohtaa, että toisen varajäsenen on ollut vaikea muuttaa aikatauluun päästäkseen kokoukseen. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että kirkkohallituksen jäsenillä ei ole lainkaan varajäseniä ja kunnallisen työmarkkinalaitoksen jäsenille valitaan yksi henkilökohtainen varajäsen.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös valtuuskunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valinnasta, josta nykyisessä kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetussa laissa ei ole säännöksiä. Varapuheenjohtajien, joita voisi olla enintään kaksi, lukumäärä vahvistettaisiin valtuuskunnan itselleen vahvistamassa työjärjestyksessä.

3 §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenten vaalikelpoisuudesta, jollaista nykyisessä kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetussa laissa ei ole.

Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäseneksi ei voitaisi valita virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestyön tai sen jäsenjärjestyön luottamushenkilö- tai pysyväisluonteisessa palvelussuhteessa olevaa henkilöä. Samankaltainen säännös on kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa. Muodollista estettä valita valtuuskunnan jäseneksi kirkon palveluksessa olevaa henkilöä ei edelleenkään olisi, joskin vakiintunut käytäntö on muodostunut kirkolliskokouksessa sellaiseksi, ettei näin menetellä.

4 §. Säännös piispainkokouksen määräämän piispan läsnäolo- ja puheoikeudesta kirkon sopimusvaltuuskunnan kokouksissa lisättiin lakiin vuonna 1978. Tuolloin evankelis-luterilaisen kirkon piispat palkattiin valtion varoin ja heidän palvelussuhteensa sopi-

muksenvaraiset ehdot määräytyivät valtion virkamiehiä koskevien säännösten mukaisesti. Piispojen palkkauksen siirryttyä 1 päivästä tammikuuta 1997 lukien kirkon vastattavaksi piispat ovat kirkon virkaehtosopimuksen alaisia viranhaltijoita. Piispan läsnäolo- ja puheoikeus liittyy piispan asemaan kirkon hengellisen elämän johdossa. Tämän vuoksi ja koska piispa ei osallistu päätöksentekoon, säännökseen ei ehdoteta sisällöllistä muutosta verrattuna voimassa olevaan kirkon sopimusvaltuuskunnasta annettuun lakiin.

5 §. Työmarkkinalaitoksen toimiston henkilökunta olisi virkasuhteessa kirkkohallitukseen ja kirkkohallituksen henkilöstöhallinnon piirissä sikäli kuin asiasta ei ole erikseen säädetty tai määrätty. Toiminnan sisällöllisissä kysymyksissä työmarkkinalaitoksen toimisto olisi työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan, jaostojen ja puheenjohtajiston alainen sen mukaan kuin siitä työjärjestyksessä tarkemmin määrättäisiin.

6 §. Valtuuskunnan itselleen hyväksymä toimintasääntö olisi nimeltään työjärjestys. Siinä määrättäisiin muun muassa kokousten koollekutsumisesta, asiakirjojen laatimisesta ja tarkastamisesta sekä mahdollisesti asetettavien jaostojen ja toimikuntien kokoonpanosta sekä näille tai toimiston viranhaltijoille siirrettävistä tehtävistä ja toimivallasta.

Työjärjestyksen hyväksyisi työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, eikä sitä olisi alistettava kirkolliskokouksen vahvistettavaksi kuten asian laita on voimassa olevan kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetun lain mukaan kirkon sopimusvaltuuskunnan ohjesäännön kohdalla.

Työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan ja toimiston henkilökunnan kiinteästä suhteesta johtuu, että kirkkohallitus hyväksyisi johtosäännön työmarkkinalaitoksen toimiston henkilöstön osalta työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan esityksestä. Säännös vastaa voimassa olevaa kirkon sopimusvaltuuskunnasta annettua lakia.

7 §. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakukiellosta. Työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan tehtävään kuuluu neuvotella ja sopia viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteiden ehdoista virka- ja työehtosopimuksin sekä työsuojelun yhteistoiminnasta. Virka- ja työehtosopimuksiin sisältyviä palve-

lussuhteen ehtoja koskevat riitaisuudet kuuluvat työtuomioistuimen toimivaltaan. Tästä syystä on perusteltua, ettei työmarkkinalaitoksen päätöksistä voi tehdä hallinto-oikeudellisia valituksia. Säännös vastaisi pääsääntöisesti kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annettua lakia.

8 §. Voimassa oleva laki kirkon sopimusvaltuuskunnasta ei sisällä erityissäännöstä esteellisyydestä, vaan sopimusvaltuuskunnan ohjesääntöön on sisällytetty määräys esteellisyydestä. Esteellisyyttä koskevat säännökset kuuluvat kuitenkin lain tasolla säädettäväksi. Kirkollishallinnossa noudatetaan kirkkolain 25 luvun 5 §:n nojalla hallintolakia ja esteellisyydestä on siten voimassa, mitä hallintolaissa säädetään. Selvyyden vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen viittaus hallintolakiin.

9 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi työmarkkinalaitoksen tiedonsaantioikeudesta. Ehdotetun lain 5 §:stä johtuu, että työmarkkinalaitoksen toimiston henkilökunta on palvelussuhteessa kirkkohallitukseen. Siten heidän vaitiolovelvollisuudestaan on säädetty kirkkolain 6 luvun 3 §:ssä. Kun työmarkkinalaitosta valtuuskuntineen on pidettävä kirkon viranomaisena ja siten osana kirkollishallintoa, salassapitovelvollisuudesta ja luottamushenkilöiden vaitiolovelvollisuudesta on säädetty kirkkolain 25 luvun 8 §:ssä ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Täten kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetun lain 7 a §:n 2 momenttia vastaavalle säännökselle salassapitovelvollisuudesta ei olisi enää tarvetta.

1.2. Kirkkolaki

20 luku. Kirkolliskokous

8 §. *Puheenjohtaja, työjärjestys ja esteellisyyys.* Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan vaaliin kirkolliskokouksessa osallistuvien piiriä rajoitettaisiin niin, että vaaliin eivät saisi osallistua ne, joiden palvelussuhteen ehtoja kirkon virka- ja työehtosopimukset koskevat. Voimassa olevan lain mukaan rajoitus koskee vain niitä kirkolliskokouksen jäseniä, joita virkaehtosopimus koskee. Siten työsuopimussuhteessa

kirkkoon tai seurakuntaan oleva henkilö on voinut osallistua vaaliin. Nykyisin kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus laaditaan samaan asiakirjaan, joka asiallisesti sisältää sekä virkaehtosopimuksen että työehtosopimuksen luontoisia määräyksiä. Tämän vuoksi ja koska virka- ja työsuhteella ei ole esteellisyyden kannalta olennaista eroa, on tarpeen ulottaa puheena oleva rajoitus myös niihin kirkolliskokouksen jäseniin, jotka ovat työsuhteessa kirkkoon, seurakuntaan tai seurakuntayhtymään.

22 luku. **Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon työmarkkinalaitos**

9 §. *Kirkon työmarkkinalaitoksen tehtävät.* Luvun ja pykälän otsikossa sekä pykälätekstissä nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan muutettavan kirkon työmarkkinalaitokseksi.

1.3. **Laki evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista**

1 §. Nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan muutettavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi. Lisäksi pykälän 1 momentissa seurakuntainliitto tai muu seurakuntain yhtymä ehdotetaan vanhentuneina termeinä korjattavaksi seurakuntayhtymäksi.

2 §. Nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan muutettavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi. Lisäksi seurakuntainliitto tai muu seurakuntain yhtymä ehdotetaan vanhentuneina termeinä korjattavaksi seurakuntayhtymäksi.

1.4. **Laki evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista**

1 §. Pykälän 2 momentissa seurakuntainliitto tai muu seurakuntain yhtymä ehdotetaan vanhentuneina termeinä korjattavaksi seurakuntayhtymäksi.

Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

2 §. Pykälän 4 momentissa nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi.

3 §. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi.

5 §. Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi.

8 §. Pykälän 3 momentissa nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi.

11 §. Pykälässä nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi.

13 §. Pykälän 2 ja 4 momentissa nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi. Pykälän neljännessä momentissa tarkoitetut hyvityssakot ehdotetaan säädettäväksi sen tasoissa kuin ne nyt ovat voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa. Hyvityssakojen tuleva kehitys määräytyisi siten kuin nykyisinkin.

21 §. Pykälässä nimike kirkon sopimusvaltuuskunta ehdotetaan korjattavaksi kirkon työmarkkinalaitokseksi.

2. **Voimaantulo**

Kirkon sopimusvaltuuskunnan nykyinen toimikausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2005. Evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta annetun lain tulisi olla voimassa tähän saakka. Ehdotetun uuden lain mukainen kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunta tulisi valita kirkolliskokouksen syysistuntokaudella marraskuussa 2005, jotta se voisi aloittaa toimintansa vuoden 2006 alusta. Laki evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta olisi siten annettava ennen kirkolliskokouksen syysistuntokauden alkua 7 päivänä marraskuuta 2005 ja sen olisi tultava voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Koska työmarkkinalaitoksen valtuuskunta olisi valittava jo marraskuussa 2005, olisi voimaantulosäännökseen otettava säännös, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen täytäntöön panemiseksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitos toimii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana työmarkkina-asioissa.

Työmarkkinalaitos neuvottelee ja sopii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien puolesta niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetussa laissa (968/1974) ja evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista annetussa laissa (969/1974) säädetyssä järjestyksessä sekä suorittaa muut lain mukaan evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvat tehtävät.

Työmarkkinalaitos voi antaa suosituksia asioista, joista ei voida sopia virkaehtosopimuksin.

2 §

Työmarkkinalaitoksen päätösvaltaa 1 §:ssä tarkoitetuissa asioissa käyttää sen valtuuskunta, jollei toisin säädetä tai jollei valtuuskunta päättä siirtää päätösvaltaa asettamalleen jaostolle tai toimielimelle taikka työmarkkinalaitoksen toimiston viranhaltijalle.

Valtuuskunnassa on 11 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Jäsenet ja varajäsenet valitsee kirkolliskokous kirkkolain (1054/1993) 20 luvun 8 §:n 4 momentissa säädetyllä tavalla. Jäsenten ja varajäsenten toimikausi on neljä vuotta. Jäsenet ja varajäsenet on valittava siten, että palvelussuhteen ehtojen tuntemus sekä eri tyyppisten seurakuntien ja maan eri osien edustus otetaan huomioon.

Valtuuskunta valitsee keskuudestaan pu-

heenjohtajan ja enintään kaksi varapuheenjohtajaa.

3 §

Valtuuskuntaan voidaan valita henkilö, jolla on kirkkolain 7 luvun 3 §:n mukainen vaalikelpoisuus seurakunnan luottamustoimiin ja joka on antanut suostumuksensa tehtävän vastaanottamiseen. Vaalikelpoisia valtuuskuntaan eivät ole evankelis-luterilaista kirkkoa koskevan virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestöön tai sen jäsenjärjestöön luottamushenkilö- tai pysyväisluonteisessa palvelussuhteessa olevat henkilöt.

4 §

Kirkkohallituksen määräämällä henkilöllä sekä piispainkokouksen määräämällä piisपालla on oikeus olla saapuvilla valtuuskunnan ja sen jaostojen kokouksessa sekä siellä ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen.

5 §

Työmarkkinalaitoksen asioiden valmistelua ja sen päätösten toimeenpanoa varten on kirkkohallituksessa työmarkkinalaitoksen toimisto tarpeellisine henkilökuntineen.

6 §

Valtuuskunta päättää työjärjestyksestään. Kirkkohallitus hyväksyy valtuuskunnan esityksestä työmarkkinalaitoksen toimiston johtosäännön ja muut tarvittavat säännöt.

7 §

Valtuuskunnan tai sen jaoston päätökseen ei saa hakea muutosta. Sama koskee seurakunnan, seurakuntayhtymän ja kirkon viran-

omaisen päätöstä, joka on tehty evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 3 §:n 2 momentin nojalla.

8 §

Työmarkkinalaitoksen luottamushenkilön sekä toimiston viranhaltijan ja työsopimus-suhteisen työntekijän esteellisyydestä on soveltuvien osin voimassa, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

9 §

Työmarkkinalaitoksella on oikeus saada kirkon, seurakunnan ja seurakuntayhtymän asianomaiselta viranomaiselta 1 §:ssä säädet-

tyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tällä lailla kumotaan evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta 20 päivänä joulukuuta 1974 annettu laki (970/1974) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Mitä muussa laissa säädetään evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitosta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin sen täytäntöön panemiseksi.

2.

Laki**kirkkolain muuttamisesta**

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 20 luvun 8 §:n 4 momentti sekä 22 luvun otsikko ja 9 § seuraavasti:

20 luku

Kirkolliskokous

8 §

Puheenjohtaja, työjärjestys ja esteellisyys

Käsiteltäessä kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaalia, ottavat käsittelyyn ja päätöksentekoon osaa vain ne edustajat, joiden palvelussuhteen ehtoja kirkon virkaehtosopimus tai kirkon työehtosopimus eivät koske.

22 luku

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon työmarkkinalaitos

9 §

Kirkon työmarkkinalaitoksen tehtävät

Kirkon työmarkkinalaitoksen tehtävänä on kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien puolesta neuvotella ja sopia niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista virka- ja työehtosopimuksin sekä työsuojelun yhteistoiminnasta niin kuin niistä erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

3.

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Työehtosopimuksen evankelis-luterilaisen kirkon, seurakunnan tai seurakuntayhtymän puolesta tekee evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitos, johon sovelletaan, mitä työehtosopimuslaissa (436/1946) säädetään työnantajasta tai rekisteröidystä työnantajain yhdistyksestä.

Kirkon työmarkkinalaitoksen järjestysmuodosta ja toiminnasta säädetään erikseen lailla.

2 §

Kirkon työmarkkinalaitos voi valtuuttaa seurakunnan, seurakuntayhtymän tai kirkon viranomaisen omasta puolestaan tekemään työehtosopimuksen työmarkkinalaitoksen määräämissä rajoissa.

3 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200__.

Tällä lailla kumotaan evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista 20 päivänä joulukuuta 1974 annettu laki (969/1974).

4.

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista 20 päivänä joulukuuta 1974 annetun lain (968/1974) 1 §, 2 §:n 4 momentti, 3 §:n 1—3 momentti, 5 §, 8 §:n 3 momentti, 11 §, 13 §:n 2 ja 4 momentti sekä 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laissa 964/1988, 13 §:n 4 momentti laissa 1001/1987 ja 21 § laissa 20/1997, seuraavasti:

1 §

Evankelis-luterilaisten seurakuntain viranhaltijain palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi virkaehtosopimuksin ja työrauhan turvaamiseksi neuvotellaan sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään seurakunnasta tai seurakunnan viranhaltijasta, koskee vastaavasti kirkkoa tai seurakuntayhtymää taikka niiden viranhaltijoita.

2 §

Asiasta, josta ei ole virkaehtosopimusta, ja 3 momentissa tarkoitetuista asioista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään tai määrätään taikka virkaehtosopimuksen lisäksi evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksen suostumuksella sopimuspalkkaisen viranhaltijan kanssa yksittäistapauksessa sovitaan.

3 §

Neuvottelu- ja sopimusosapuolina ovat kirkon työmarkkinalaitos ja sellainen rekisteröity yhdistys, jonka varsinaisiin tarkoituksiin kuuluu viranhaltijain etujen valvominen seurakunnan palvelussuhteissa (*viranhaltijayhdistys*) ja jonka kanssa työmarkkinalaitos harkitsee tarkoituksenmukaiseksi virkaehtosopimuksen tekemisen.

Asiasta, josta saadaan sopia virkaehtosopimuksin, kirkon työmarkkinalaitos voi valtuuttaa seurakunnan omasta puolestaan tekemään virkaehtosopimuksen työmarkkinalaitoksen määräämissä rajoissa.

Kirkon työmarkkinalaitoksen järjestysmuodosta ja toiminnasta säädetään erikseen lailla.

5 §

Virkaehtosopimukseen ovat sidotut:

- 1) kirkon työmarkkinalaitos;
- 2) seurakunta;
- 3) ne viranhaltijayhdistykset, jotka ovat tehneet virkaehtosopimuksen tai jälkepäin aikaisempien sopimukseen osallisten suostumuksella kirjallisesti siihen yhtyneet;
- 4) ne rekisteröidyt yhdistykset, jotka yhdessä tai useammassa asteessa ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet 3 kohdassa mainittujen viranhaltijayhdistysten alayhdistyksiä; ja
- 5) ne viranhaltijat, jotka ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet sopimukseen sidotun yhdistyksen jäseniä.

Kirkon työmarkkinalaitos voi määrätä niiden seurakuntaa työnantajana edustavien viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista, joiden osalta virkaehtosopimuksen sitovuuspiiriä on virkaehtosopimuksessa rajoitettu.

Muutoin kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ei saa määrätä tai sopia virkaehtosopimuksen soveltamisalalla sopimuksen ulkopuolella olevan, virkaehtosopimuksessa tarkoitettua työtä suorittavan viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, on noudatettava ainoastaan sikäli kuin kirkon työmarkkinalaitos, seurakunta, viranhaltijayh-

distys tai viranhaltija ei ole sidottu aikaisempaan toisin ehdoin tehtyyn virkaehtosopimukseen taikka virkaehtosopimuksessa ei ole sen sitovuuspiiriä rajoitettu.

8 §

Seurakunnan ryhtymisestä työnsulkuun päättää kirkon työmarkkinalaitos.

11 §

Kirkon työmarkkinalaitos on velvollinen valvomaan, että seurakunnat noudattavat tämän lain säännöksiä ja virkaehtosopimuksen määräyksiä. Valvontavelvollisuudesta on vastaavasti voimassa, mitä 10 §:ssä säädetään viranhaltijayhdistyksen velvollisuudesta valvoa alaisiaan yhdistyksiä.

13 §

Jos kirkon työmarkkinalaitos tai seurakunta menettelee 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti

taikka jättää noudattamatta 11 §:n säännöksiä, on sen maksettava vahingonkorvauksen sijasta hyvityssakko, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty.

Hyvityssakon määrä saa olla kirkon työmarkkinalaitoksen, seurakunnan tai yhdistyksen osalta enintään 14 000 euroa ja viranhaltijan osalta enintään 56 euroa. Valtioneuvoston tulee kirkon työmarkkinalaitosta ja keskeisiä viranhaltijayhdistyksiä kuultuaan tarkistaa nämä rahamäärät rahan arvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain.

21 §

Kirkon työmarkkinalaitoksen on kuukauden kuluessa virkaehtosopimuksen allekirjoittamisesta toimitettava jäljennös tai tekninen tallenne sopimuksesta sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 .

Naantalissa 5 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Tanja Karpela*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 20 luvun 8 §:n 4 momentti sekä 22 luvun otsikko ja 9 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 luku

20 luku

Kirkolliskokous

Kirkolliskokous

8 §

8 §

Puheenjohtaja, työjärjestys ja esteellisyys

Puheenjohtaja, työjärjestys ja esteellisyys

Käsiteltäessä kirkon sopimusvaltuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaalia *sekä sen ohjesäännön vahvistamista*, ottavat käsittelyyn ja päätöksentekoon osaa vain ne edustajat, joiden palvelussuhteen ehtoja kirkon virkaehtosopimus ei koske.

Käsiteltäessä kirkon *työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan* jäsenten ja varajäsenten vaalia, ottavat käsittelyyn ja päätöksentekoon osaa vain ne edustajat, joiden palvelussuhteen ehtoja kirkon virkaehtosopimus *tai kirkon työehtosopimus* eivät koske.

22 luku

22 luku

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon sopimusvaltuuskunta

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon työmarkkinalaitos

9 §

9 §

Kirkon sopimusvaltuuskunnan tehtävät

Kirkon työmarkkinalaitoksen tehtävät

Kirkon sopimusvaltuuskunnan tehtävänä on kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien puolesta neuvotella ja sopia niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista virka- ja työehtosopimuksin sekä työsuojelun yhteistoiminnasta niin kuin niistä erikseen säädetään.

Kirkon *työmarkkinalaitoksen* tehtävänä on kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien puolesta neuvotella ja sopia niiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista virka- ja työehtosopimuksin sekä työsuojelun yhteistoiminnasta niin kuin niistä erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

3.

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Kumottavaksi ehdotettu laki

1 §

Työehtosopimuksen evankelis-luterilaisen kirkon, *sen* seurakunnan, *seurakuntainliiton* tai *muun seurakuntain yhtymän* puolesta tekee evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunta, johon sovelletaan, mitä työehtosopimuslaissa (436/46) on säädetty työnantajasta tai rekisteröidystä työnantajain yhdistyksestä.

Sopimusvaltuuskunnan järjestysmuodosta ja toiminnasta säädetään erikseen lailla.

2 §

Sopimusvaltuuskunta voi valtuuttaa seurakunnan, *seurakuntainliiton* tai muun seurakuntain yhtymän taikka kirkon viranomaisen omasta puolestaan tekemään työehtosopimuksen valtuuskunnan määräämissä rajoissa.

3 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1975.

Ehdotus

1 §

Työehtosopimuksen evankelis-luterilaisen kirkon, seurakunnan tai *seurakuntayhtymän* puolesta tekee evankelis-luterilaisen kirkon *työmarkkinalaitos*, johon sovelletaan, mitä työehtosopimuslaissa (436/1946) säädetään työnantajasta tai rekisteröidystä työnantajain yhdistyksestä.

Kirkon työmarkkinalaitoksen järjestysmuodosta ja toiminnasta säädetään erikseen lailla.

2 §

Kirkon työmarkkinalaitos voi valtuuttaa seurakunnan, *seurakuntayhtymän* tai kirkon viranomaisen omasta puolestaan tekemään työehtosopimuksen työmarkkinalaitoksen määräämissä rajoissa.

3 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 _____ .

Tällä lailla kumotaan evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista 20 päivänä joulukuuta 1974 annettu laki (969/1974).

4.

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista 20 päivänä joulukuuta 1974 annetun lain (968/1974) 1 §, 2 §:n 4 momentti, 3 §:n 1—3 momentti, 5 §, 8 §:n 3 momentti, 11 §, 13 §:n 2 ja 4 momentti sekä 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laissa 964/1988, 13 §:n 4 momentti laissa 1001/1987 ja 21 § laissa 20/1997, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Evankelis-luterilaisten seurakuntain viranhaltijain palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi virkaehtosopimuksin ja työrauhan turvaamiseksi neuvotellaan sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa *on* säädetty seurakunnasta tai seurakunnan viranhaltijasta, koskee vastaavasti kirkkoa, *seurakuntainliittoa tai muuta seurakuntain yhtymää* taikka niiden viranhaltijoita.

2 §

Asiasta, josta ei ole virkaehtosopimusta, ja 3 momentissa tarkoitetuista asioista on voimassa, mitä niistä *on* erikseen säädetty tai määrätty taikka virkaehtosopimuksen lisäksi evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan suostumuksella sopimuspalkkaisen viranhaltijan kanssa yksittäistapauksessa sovittu.

3 §

Neuvottelu- ja sopimusosapuolina ovat kirkon sopimusvaltuuskunta ja sellainen rekisteröity yhdistys, jonka varsinaisiin tarkoituksiin kuuluu viranhaltijain etujen valvominen seurakunnan palvelussuhteissa (*viranhaltijayhdistys*) ja jonka kanssa sopimusvaltuuskunta harkitsee tarkoituksenmukaiseksi virkaehtosopimuksen tekemisen.

1 §

Evankelis-luterilaisten seurakuntain viranhaltijain palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi virkaehtosopimuksin ja työrauhan turvaamiseksi neuvotellaan sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa *säädetään* seurakunnasta tai seurakunnan viranhaltijasta, koskee vastaavasti kirkkoa tai *seurakuntayhtymää* taikka niiden viranhaltijoita.

2 §

Asiasta, josta ei ole virkaehtosopimusta, ja 3 momentissa tarkoitetuista asioista on voimassa, mitä niistä erikseen *säädetään tai määrätään* taikka virkaehtosopimuksen lisäksi evankelis-luterilaisen kirkon *työmarkkinalaitoksen* suostumuksella sopimuspalkkaisen viranhaltijan kanssa yksittäistapauksessa *sovitaan*.

3 §

Neuvottelu- ja sopimusosapuolina ovat kirkon *työmarkkinalaitos* ja sellainen rekisteröity yhdistys, jonka varsinaisiin tarkoituksiin kuuluu viranhaltijain etujen valvominen seurakunnan palvelussuhteissa (*viranhaltijayhdistys*) ja jonka kanssa *työmarkkinalaitos* harkitsee tarkoituksenmukaiseksi virkaehtosopimuksen tekemisen.

Asiasta, josta saadaan sopia virkaehtosopimuksin, kirkon sopimusvaltuuskunta voi valtuuttaa seurakunnan omasta puolestaan tekemään virkaehtosopimuksen sopimusvaltuuskunnan määräämissä rajoissa.

Kirkon sopimusvaltuuskunnan järjestysmuodosta ja toiminnasta säädetään erikseen lailla.

5 §

Virkaehtosopimukseen ovat sidotut:

- 1) kirkon sopimusvaltuuskunta;
- 2) seurakunta;
- 3) ne viranhaltijayhdistykset, jotka ovat tehneet virkaehtosopimuksen tai jälkeensä aikaisempien sopimukseen osallisten suostumuksella kirjallisesti siihen yhtyneet;
- 4) ne rekisteröidyt yhdistykset, jotka yhdessä tai useammassa asteessa ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet 3 kohdassa mainittujen viranhaltijayhdistysten alayhdistyksiä; ja
- 5) ne viranhaltijat, jotka ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet sopimukseen sidotun yhdistyksen jäseniä.

Kirkon sopimusvaltuuskunta voi määrätä niiden seurakuntaa työnantajana edustavien viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista, joiden osalta virkaehtosopimuksen sitovuuspiiriä on virkaehtosopimuksessa rajoitettu.

Muutoin kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ei saa määrätä tai sopia virkaehtosopimuksen soveltamisalalla sopimuksen ulkopuolella olevan, virkaehtosopimuksessa tarkoitettua työtä suorittavan viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Mitä 1 ja 3 momentissa on säädetty, on noudatettava ainoastaan sikäli kuin kirkon sopimusvaltuuskunta, seurakunta, viranhaltijayhdistys tai viranhaltija ei ole sidottu aikaisempaan toisin ehdoin tehtyyn virkaehtosopimukseen taikka virkaehtosopimuksessa ei ole sen sitovuuspiiriä rajoitettu.

8 §

Seurakunnan ryhtymisestä työnsulkuun päättää kirkon sopimusvaltuuskunta.

Asiasta, josta saadaan sopia virkaehtosopimuksin, kirkon *työmarkkinalaitos* voi valtuuttaa seurakunnan omasta puolestaan tekemään virkaehtosopimuksen *työmarkkinalaitoksen* määräämissä rajoissa.

Kirkon *työmarkkinalaitoksen* järjestysmuodosta ja toiminnasta säädetään erikseen lailla.

5 §

Virkaehtosopimukseen ovat sidotut:

- 1) kirkon työmarkkinalaitos;
- 2) seurakunta;
- 3) ne viranhaltijayhdistykset, jotka ovat tehneet virkaehtosopimuksen tai jälkeensä aikaisempien sopimukseen osallisten suostumuksella kirjallisesti siihen yhtyneet;
- 4) ne rekisteröidyt yhdistykset, jotka yhdessä tai useammassa asteessa ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet 3 kohdassa mainittujen viranhaltijayhdistysten alayhdistyksiä; ja
- 5) ne viranhaltijat, jotka ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet sopimukseen sidotun yhdistyksen jäseniä.

Kirkon *työmarkkinalaitos* voi määrätä niiden seurakuntaa työnantajana edustavien viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista, joiden osalta virkaehtosopimuksen sitovuuspiiriä on virkaehtosopimuksessa rajoitettu.

Muutoin kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ei saa määrätä tai sopia virkaehtosopimuksen soveltamisalalla sopimuksen ulkopuolella olevan, virkaehtosopimuksessa tarkoitettua työtä suorittavan viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Mitä 1 ja 3 momentissa *säädetään*, on noudatettava ainoastaan sikäli kuin kirkon *työmarkkinalaitos*, seurakunta, viranhaltijayhdistys tai viranhaltija ei ole sidottu aikaisempaan toisin ehdoin tehtyyn virkaehtosopimukseen taikka virkaehtosopimuksessa ei ole sen sitovuuspiiriä rajoitettu.

8 §

Seurakunnan ryhtymisestä työnsulkuun päättää kirkon *työmarkkinalaitos*.

11 §

Kirkon sopimusvaltuuskunta on velvollinen valvomaan, että seurakunnat noudattavat tämän lain säännöksiä ja virkaehtosopimuksen määräyksiä. Valvontavelvollisuudesta on vastaavasti voimassa, mitä 10 §:ssä on säädetty viranhaltijayhdistyksen velvollisuudesta valvoa alaisiaan yhdistyksiä.

13 §

Jos kirkon sopimusvaltuuskunta tai seurakunta menettelee 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti taikka jättää noudattamatta 11 §:n säännöksiä, on sen maksettava vahingonkorvauksen sijasta hyvityssakko, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty.

Hyvityssakon määrä saa olla kirkon sopimusvaltuuskunnan, seurakunnan tai yhdistyksen osalta enintään [50 000] markkaa ja viranhaltijan osalta enintään [200] markkaa. Valtioneuvoston tulee kirkon sopimusvaltuuskuntaa ja keskeisiä viranhaltijayhdistyksiä kuultuaan tarkistaa nämä markkamäärät rahan arvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain.

21 §

Kirkon sopimusvaltuuskunnan on kuukauden kuluessa virkaehtosopimuksen allekirjoittamisesta toimitettava jäljennös tai tekninen tallenne sopimuksesta *työsuojelusta ja sen valvonnasta vastaavalle ministeriölle*.

11 §

Kirkon *työmarkkinalaitos* on velvollinen valvomaan, että seurakunnat noudattavat tämän lain säännöksiä ja virkaehtosopimuksen määräyksiä. Valvontavelvollisuudesta on vastaavasti voimassa, mitä 10 §:ssä *säädetään* viranhaltijayhdistyksen velvollisuudesta valvoa alaisiaan yhdistyksiä.

13 §

Jos kirkon *työmarkkinalaitos* tai seurakunta menettelee 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti taikka jättää noudattamatta 11 §:n säännöksiä, on sen maksettava vahingonkorvauksen sijasta hyvityssakko, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty.

Hyvityssakon määrä saa olla kirkon *työmarkkinalaitoksen*, seurakunnan tai yhdistyksen osalta enintään *14 000 euroa* ja viranhaltijan osalta enintään *56 euroa*. Valtioneuvoston tulee kirkon työmarkkinalaitosta ja keskeisiä viranhaltijayhdistyksiä kuultuaan tarkistaa nämä rahamäärät rahan arvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain.

21 §

Kirkon *työmarkkinalaitoksen* on kuukauden kuluessa virkaehtosopimuksen allekirjoittamisesta toimitettava jäljennös tai tekninen tallenne sopimuksesta sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .